

24.3.2

14b (הא דידיה הר דרביה) 16a → (משנה ב') וטמא שאכל את הקודש

1. כל הנגע בַּמַּת בַּנֶּפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטֵּא אֶת מִשְׁכָּנוֹ ה' טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נָדָה לֹא זָרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טָמֵא אֲתוֹ בּוֹ: בַּמְדַּבֵּר י"ט, יג

2. מִזְכֵּר עַד נִקְבָּה תִּשְׁלַחוּ אֶל מַחוּץ לַמִּחְנֶה תִּשְׁלַחוּם וְלֹא יִטְמָאוּ אֶת מִחְנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׂכֵן בְּתוֹכָם: בַּמְדַּבֵּר ה', ג

3. וְהִנֵּפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בְּשֶׁר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לֵה' וְטָמְאוּ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִעַמִּיה: וְיִקְרָא ז', ב

4. וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשֵׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תֵבֵא עַד מְלֵאת יָמֵי טְהָרָה: וְיִקְרָא יב, ד

5. אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אֱהָרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בְּקִדְשֵׁים לֹא יֵאָכֵל עַד אֲשֶׁר יִטְהַר וְהִנֵּגַע בְּכָל טָמֵא נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זָרַע: וְיִקְרָא כב, ד

6. צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלַחוּ מִן הַמִּחְנֶה כָּל צָרוּעַ וְכָל זָב וְכָל טָמֵא לַנֶּפֶשׁ: בַּמְדַּבֵּר ה', ב

7. וְעָשׂוּ אֹתוֹ מֵאֵה כֶּסֶף וְנִתְּנוּ לְאָבִי הַנְּעִרָה כִּי הוֹצִיא שָׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָה כָּל יָמָיו: דְּבָרִים כב, יט

8. אַרְבָּעִים יָכֵנוּ לֹא יִסִּיף פֶּן יִסִּיף לְהַכְתּוֹ עַל אֵלֶּה מִכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אַחִיד לְעִינֵיךְ: ס לֹא תַחֲסֵם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ: ס דְּבָרִים כה, ג-ד

9. וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בִּקֵּר וְהִנְתֵּר מִמֶּנּוּ עַד בִּקֵּר בְּאֵשׁ תִּשְׂרַפוּ: שְׁמוֹת יב, י

I חייבי כריתות ומיתה בידי שמים, including חייבי מכות, continuation of list of משנה ב'

a כריתות:

i who ate טמא or went into the מקדש (2) – as per vv. 1-3

1 but the אזהרה for קודש טמא שאכל is unclear

(a) ר"ל: v.4

(b) טמא שאכל את הקדש, so too with אזהרה, just as v. 1 includes טומאתו:טומאתו (vv.1,3);

(i) ר"ל: doesn't have tradition of ו"ש;

(ii) ר"ל: v. 4 refers to prohibition of טמא touching תרומה

1. ר"ל: infers that prohibition from v. 5 (applies to תרומה which is equal to all אהרן זרע)

2. ר"ל: that is for prohibition of eating, v. 4 is for prohibition of touching

(c) Challenge: ר"ל reads v. 4 as a source for מכות for a טמא שנגע בקדש

(i) Answer: he infers that from use of תגע; juxtaposition to מקדש (v. 4) → אזהרה for eating בטומאה

(d) Challenge: ר"ל also reads v. 4 as a source for מכות for a טמא who ate קדש before זרה"ד

(i) ר"ל: since he infers via טומאתו:טומאתו – only applies after זרה"ד

(ii) Answer: he infers that from בכל קדש (the "כל" extending to before זרה"ד)

(e) Note: ר"ל supports ברייתא, interpreting v. 4 as a prohibition of טמא eating קדש

(i) Method: juxtaposition to מקדש; just as מקדש involves כרת, so must "בכל קדש לא תגע" → eating

ii eating טמא, פגול, דם, נותר, פגול, טמא

iii slaughtering or offering קרבן outside of precincts of מקדש (2)

iv eating/doing on מלאכה כפורים (3)

v replicating קטורת המשחה, שמן המשחה or anointing non-sancta with שמן המשחה

b (3) נבילות, טריפות שקצים ורמשים לאוין

c (4) מע"ש והקדש that weren't redeemed מע"ר that hasn't had טבל, מיתה בידי שמים

d כזית – חכמים; ר"ש טבל ששעור dispute re טבל

i חיוב eating a tiny ant generates ד"ש

1 defense: that is because it is an entire creature (בריה)

2 retort: each grain of wheat is also a ברייה

II Investigation of עשה and לאו which are symbiotically related

a ר"ל: if the עשה comes first, there are מכות for violation of the לאו

i Note: רבה בב"ח, who reported it in his name, later denied it:

ii In spite of: proof from מקרא – v. 6, then v. 2 – and our משנה which has מכות for למקדש

1 Reason for denial: אונס isn't לוקה for divorcing his אנוסה (unless he's a כהן, who cannot take her back)

2 אונס ק"ו for אונס - מוציא שם רע - no action (spoke) is extra; v. 7 establishes it for רע

(a) Block: מוציא שם רע is more severe – he gets מכות and pays!

3 Rather:v. 7 is extra, could've learned עשה from אונס (who isn't ומשלם לוקה) → מכות, even after divorce

(a) Block: אונס is more severe – he committed an action

4 Rather: עשה is unnecessary in מש"ר – they're already married – must be for אונס even after divorce

(a) Block: perhaps it is for מש"ר – after divorce (no מכות)

5 answer: indeed (no מכות for the divorce) and we infer אונס from there

(a) challenge: how is it inferred? ק"ו already broken up (above)

(b) answer (רנבא): his whole life, he has the command to return her (as his wife) over him (so, too, יוחנן ר')

- (i) *Challenge* (ר"פ): these לאו are dissimilar from the model for מכות – לאו דחסימה – (v. 8)
1. *Answer* (ר"בא): the addition of the עשה shouldn't weaken the לאו!
 2. *Retort*: then even a לאו הניתק לעשה should get מכות – the עשה shouldn't diminish its severity
 - a. *Answer*: an עשה that can only be fulfilled after the לאו (e.g. returning a stolen item) is there to remove מכות from its purview
 - b. *Note*: this answer will only work if we accept the position of בטלו ולא בטלו², as below
 - c. *Answer*: this is fine, as our inquiry follows ר' יוחנן, whose position is בטלו ולא בטלו
- b *Positions on בטלו/קיימו*:
- i *תנא ד' יוחנן*: only if בטלו are there מכות (as he corrected the תנא)
 - ii *Dissent*: ר"ל holds קיימו ולא קיימו
 - 1 *Bone of contention*: whether התראת ספק is a valid warning
 - 2 *תנא ד' יוחנן*: it is valid → he could get מכות for later destroying the vehicle of the עשה
 - 3 *ר"ל*: invalid → only can get מכות if he is given the option by ב"ד and refuses to comply
 - 4 *Consistency*: they disagree about why there are no מכות for non-fulfillment of a future-based oath
 - (a) *תנא ד' יוחנן*: it is a לאו שאב"מ
 - (b) *ר"ל*: it is התראת ספק
 - (i) *Both*: infer their positions from ר' יהודה's exegesis of v. 9 – no מכות as there is an עשה
 1. *תנא ד' יוחנן*: infers that were there no עשה → מכות; teaching that שמה התראה ספק
 2. *ר"ל*: infers that were there no עשה →; teaching that לאו שאב"מ still gets מכות
 - (ii) *Challenges*:
 1. *ר"ל*: must accept that it is **also** התראת ספק (in case of נותר)
 - a. *Answer*: he has another quote from ר' יהודה, who explicitly disregards התראת ספק (in re: striking or cursing two men, one of whom is his father, but unclear which [ספק בן ט'] [לראשון, ספק בן ז' לשני])
 2. *תנא ד' יוחנן*: must accept that it is a לאו שאב"מ
 - a. *Answer*: he also has a quote from ר' יהודה (quoting ר"ג) that there are no מכות for לאו (except מימר, נשבע, and cursing a fellow)
 - (iii) *Note*: we have now identified inconsistencies within ר' יהודה's positions
 1. *Resolutions*:
 - a. *ר"ל*: two תנאים must disagree about ר' יהודה's position about התראת ספק
 - i. *Explanation*; author of נותר statement represents ר' יהודה as holding that it is valid and the deficiency there is לאו שאב"מ
 - b. *תנא ד' יוחנן*: ר' יהודה represents himself in ברייתא about נותר; represents his רב (ר"ג) in ברייתא which rules out מכות for (most) לאו שאב"מ

² Liability for a עשה לאו הניתק לעשה may only come if the transgressor destroys the vehicle of the עשה (בטלו) or even if he refuses to fulfill the עשה (קיימו)